

Nr 330.

Av herr **Nordström** i Kramfors **m. fl.**, om vissa ändringar i lagen om semester.

Den semesterlag, som beslutades av 1938 års riksdag, innebar ett betydelsefullt socialt framsteg. Dess betydelse ligger inte minst i att själva principen om semester fastställdes i allmän lag. Under årtionden har den svenska fackföreningsrörelsen kämpat för att i avtalen få inskrivet rätten till semester, vilket har mött allvarligt motstånd från arbetsgivarnas sida. Nu kan man säga att själva principen om semester är erkänd även om hela innehållet i den beslutade semesterlagen och framförallt dess begränsade omfattning långt ifrån tillfredsställer de anspråk som det arbetande folket har rätt att ställa på en lag om semester.

Redan i fjol då propositionen förelåg om lag till semester, framförde vi i andra kammaren en motion där vi belyste propositionens svagheter och föreslog vissa konkreta ändringsyrkanden i syfte att få en bättre semesterlag. Det gällde främst frågan om den s. k. kvalificeringstiden, som man på arbetarhåll anser är för lång och dessutom ger arbetsgivarna vissa möjligheter att kringgå lagen. Arbetsgivarna ha nämligen den möjligheten att avskeda arbetarna, så att dessa inte skola kunna erhålla den stipulerade kvalificeringstiden. Därtill kommer att stora viktiga arbetargrupper, ställas helt utanför möjligheten att erhålla lagstadgad semester såsom fallet blir för byggnads-, skogs- och flottningsarbetare, vissa transportarbetargrupper, djurskötare vid jordbruk, musiker, anställda m. fl.

Det finnes ingen försvarlig anledning, varför dessa arbetargrupper skola ställas helt utanför lagen. Det är därför naturligt att ett starkt missnöje kommit till uttryck mot den beslutade semesterlagen, vilket framgår av uttalanden i den fackliga pressen och från fackföreningsmöten. Tidningen »Metallarbetaren» skrev omedelbart efter sedan lagen blev antagen bl. a. följande:

»Det är uppenbart att semesterlagen lider av stora brister och torde komma att medföra avsevärda svårigheter vid dess tillämpning. Redan kollektivavtalens semesterbestämmelse har givit mindre nogräknade arbetsgivare tillfälle till de mest fantastiska uppvisningar i den högre borttolkningskonsten. Hur skall det då bli beträffande semesterlagen?»

Landsorganisationens tidskrift »Fackföreningsrörelsen» var inte heller helt tillfredsställd med lagen utan konstaterade följande:

»Vi slår fast att det är en minimilag.»

Såsom ett argument mot att förbättra regeringens förslag till semesterlag framfördes vid fjolårets riksdag, att vi böra avvakta verkningarna av denna lag. Bristerna i lagen äro så öppna och påtagbara att man behöver inte in-

vänta de omnämnda verkningarna. Ty ingen kan förneka att stora arbetargrupper ställas utanför lagen och att de sex månadernas kvalificeringstid för erhållande av semester ge arbetsgivarna vissa möjligheter att kringgå lagen. I det fallet verkar inte lagen bara orättvis gent emot arbetarna utan också mot vissa arbetsgivare. Byggmästare och övriga arbetsgivare, vilka använda sig av tillfällig arbetskraft, undgå den utgift till semesterersättning åt arbetstagarna som stationära företagare enligt lagen måste utbetala.

I Danmark, som i ekonomiskt avseende torde intaga en sämre ställning än Sverige, har man genomfört en semesterlag som ger arbetstagaren semester rätt redan efter en veckas anställning. Dessutom skall semestern utgå mellan den 2 maj och 30 september. När man kan gå så långt i Danmark, borde man även kunna reformera semesterlagen i Sverige, så att den omsluter praktiskt taget alla arbetstagare.

Då det gäller semesterrätt åt säsongarbetare och med dem likställda, har från statsmakternas sida framförts vissa invändningar i fråga om dess praktiska genomförande. Dessa argument hålla inte i dag, då man i våra två broderländer Danmark och Norge praktiserat ett system, som visar sig vara fullt tillfredsställande. Där får arbetsgivaren utge semesterkuponger för varje arbetad vecka som arbetaren klistrar in i en semesterbok. I Sverige skulle man kunna tänka sig att postsparbanken tog hand om försäljningen av semesterkuponger till arbetsgivarna och att arbetarna varje vecka eller var fjortonde dag, allt efter som avlöningen utgår, erhöle semesterkuponger till ett värde som motsvarade 4.2 % av den genomsnittliga dagsförtjänsten. Semesterkupongerna måste givetvis vara strängt personliga och få inte överlåtas. Det praktiska utformandet av ett dylikt system kan uppdragas till socialstyrelsen. Anser man att ett dylikt system skulle bli för omständigt för de stationära arbetsplatserna, så kan det ju tänkas, att man för dessa praktiserade den linje som den beslutade semesterlagen förutser, naturligtvis med iakttagande av en ändring av nuvarande kvalificeringstid.

Vad semestertiden beträffar så anse vi nu som tidigare att denna bör utgå under sommarmånaderna. I det fallet bör man acceptera semestersakkunnigas förslag, som gick ut på att semestertiden skall utgå mellan den 2 maj och 30 september.

Med hänvisning till det sålunda anförda hemställa vi,

att riksdagen för sin del måtte besluta om följande förändrade lydelse i den av 1938 års riksdag beslutade »Lag om semester».

3 §.

Arbetstagare, som innehaft anställning minst en månad, äge rätt till semester.

Överlåtelse av — — — till semester.

4 §.

Semester utgår — — — mellan parterna. Rätt till semester föreligger endast för kalendermånad, under vilken

arbetstagaren för arbetsgivarens räkning utfört arbete å minst sex dagar. Härvid skall — — — landstornsövning.

I semestern inräknas icke söndagar, helgdagar och sedvanliga fridagar.

6 §.

Arbetsgivaren äge bestämma, när semestern skall utgå. Därvid skall iakttagas, att semestern skall utgå i ett sammanhang under tiden 2 maj—30 september, så framt icke överenskommelse om annan ordning träffats med arbetstagaren.

Vad sålunda föreskrivits i — — — i lanthushåll.

Semester må — — — stycke förmåles.

Semester för — — — i svensk hamn.

10 §.

Utgår helt.

Stockholm i januari 1939.

Axel Nordström.

J. H. Brådefors.

K. E. Senander.

S. Rönn-Christiansson.

H. Hagberg.